

El català en el Tractat de Barcelona

Per Bernat Joan i Martí

El dia 19 de gener del 2023, tot just començat l'any, es va celebrar la Cimera Franco-Espanyola de Barcelona. Va tenir lloc al Museu Nacional d'Art de Catalunya, a Montjuïc, convenientment aïllat de la gentada per un cordó policial que assegurava una certa tranquil·litat. Hi varen participar el president del Govern espanyol, Pedro Sánchez, i el president de la República francesa, Emmanuel Macron, amb els respectius governs.

La cimera va anar precedida d'una forta polèmica. Podent escollir moltes altres ciutats, Sánchez havia triat

La parafernàlia va ser la pròpia d'aquest tipus d'esdeveniments.

Barcelona per convidar-hi els vesins francesos. Ho feia amb tota la intenció: així podia demostrar que controlava el territori, que a Catalunya no hi havia en marxa cap procés d'autodeterminació i, fins i tot, en la millor tessitura de totes (per a ells), que la reivindicació de sobirania per a Catalunya s'havia acabat. La discòlora regió del nord-est estava pacificada i s'hi podia celebrar l'esmentada cimera amb la mateixa calma i tranquil·litat que si haguessin disposat de dur-la a terme al mone-

stir de l'Escorial, província de Madrid, o al parador de Sigüenza, província de Guadalajara.

El president del Govern espanyol hi volia escenificar —i, almenys en part, ho va aconseguir— que la «resistència» catalana havia estat vençuda, que ell organitzava la cimera a Barcelona senzillament perquè li venia de gust i que ningú no tenia potestat per a impedir-ho. I ho volia deixar ben clar tant als catalans en general com al president francès i al seu govern en particular. Els humans som animals territorials, i ens comportam, per exemple, com els cànids, de manera que deixam la marca allà on sabem que dominam el territori. La celebració de la cimera a Barcelona va ser com l'orí del cànid dalt el tros que té sota control. Tota una lliçó d'etologia humana. (Mirem de superar la contradicció aparent en els termes.)

LA PARAFERNÀLIA

La parafernàlia va ser la pròpia d'aquest tipus d'esdeveniments. El president de la Generalitat de Catalunya, Pere Aragonès, hi va tenir un paper ben trist. Va conversar uns minuts amb Sánchez abans de rebre Macron, amb qui va

© Le Grand Continent

parlar durant uns segons. Aquí es va acabar tot el paper que el Govern de Catalunya, elegit democràticament, representant dels catalans, va tenir a la Cimera de Barcelona. De manera molt sospesada i calculada, el Govern català va ser tractat com un «govern autonòmic», exactament igual que si fos el de Castella - la Manxa o el de la Rioja, per posar dos exemples de regions de la nacionalitat castellana. No sé si Emmanuel Macron, en el supòsit paral·lel, s'hauria atrevit a tractar així el govern de Còrsega. És clar que la cimera tampoc no s'hauria celebrat a Bàstia ni a Ajacciu. I això que, sociològicament, l'independentisme, a Catalunya, és prou més potent que no pas a Còrsega, però la cosa no va de nombres, sinó d'actituds.

Des del lloc escollit hi ha un domini de la ciutat comparable al que es tenia des del castell de Montjuïc. Amb Barcelona de fons, es varen reunir els dos governs. A la sala hi havia plantificades tres banderes: la d'Europa, la de França i la monàrquica espanyola. Ni rastre de la bandera pròpia de Catalunya (amb trossos a banda i banda dels dos estats reunits). I en els cartells hi llegíem «France» (en la llengua d'oïl) i hi havia la ban-

dera francesa, i «Espanña» (en la llengua de Castella) i la bandera espanyola. Ni rastre de cap insígnia que recordàs Catalunya ni Barcelona; ni, per descomptat, s'hi podia detectar el mínim rastre de la llengua catalana.

EL TRACTAT

La Cimera Franco-Espanyola de Barcelona sembla que va servir, com a mínim, per a la signatura d'un tractat entre França i Espanya, anomenat, en un efluvi d'imaginació inqüestionable, Tractat de Barcelona.

En els comentaris que hem pogut llegir sobre l'esmentat tractat, hi hem pogut observar que es caracteritza fonamentalment per una gran inconcreció. Es tracta de no posar gaires coses negre sobre blanc que puguin comprometre cap dels dos estats que signen el tractat. Hi ha vagues declaracions sobre com ha de ser el futur d'Europa, sobre el fet de reforçar la Unió Europea —però enlloc no diuen com es pot reforçar el projecte comú sense afeblir els projectes particulars—, fins i tot sobre les condicions per a extradir algú que se'n vagi d'un estat a l'altre, o com ho hauria de tractar Europa, arribat el cas.

Des del lloc escollit hi ha
un domini de la ciutat
comparable al que es tenia
des del castell de Montjuïc.

No entren en cap tipus de concreció en qüestions que afecten —i molt!— tant França com Espanya, i que també resulten clau per a Catalunya. Per exemple, no es posen dates per al Corredor Mediterrani. Teòricament, tant el Regne com la República hi estan a favor, però ho van diferint tant com poden, no fos cas que el dibuix radial de les comunicacions a Espanya es veiés ni que fos una mica afeblit. L'acord sobre la qüestió és tan insultant que, no podent parlar en exclusiva del

Corredor Mediterrani, s'hi afegeix una referència al Corredor Atlàntic, infraestructura que no té absolutament res a veure amb la República francesa. És com si parlassin de la xarxa ferroviària d'Eslovàquia!

El Tractat de Barcelona es troba en la línia de l'Europa escleròtica.

El Tractat de Barcelona, per tant, es troba en la línia de l'Europa escleròtica, del club d'estats que estan desactivant, amb consciència o sense, el projecte que podria esdevenir la Unió Europea. I que, dia a dia, fan impossible l'horitzó dels Estats Units d'Europa.

LES LLENGÜES EN EL TRACTAT

Tenint en compte la presència del català en la parafernàlia de l'esdeveniment, hom podria pensar que el Tractat de Barcelona no parla de la qüestió de la llengua, de les llengües. I s'equivocaria. Sí que en parla. I estableix, per cert, un compromís entre ambdós governs. D'una banda, el Govern espanyol es compromet a promoure el coneixement del francès entre els ciutadans del Regne d'Espanya i, de l'altra, correlativament, el Govern de França es compromet a promoure l'espanyol entre els ciutadans de la República francesa. *Do ut des*.

En el tractat ni tan sols s'ocupen de fer algun tipus de declaració sense cap compromís sobre la llengua catalana: no hi apareix ni tan sols esmentada. No es fa, immediatament després de la signatura, ni tan sols una versió en català del tractat —per molt que siga una de les tres llengües oficials de Catalunya; no somiem una versió en occità, totalment impensable per als jacobins purs disfressats que el signen—. Els governs reunits a Barcelona ni tan sols intenten dissimular la seua posició estrictament jacobina —i, des del meu punt de

vista, profundament antieuropea— sobre les llengües. Hi compten les que són oficials dels respectius estats, però no hi compta per a res la llengua catalana, per molt que es parli en territoris del Regne d'Espanya i de la República francesa i que siga oficial en bona part d'aquests territoris. No existeix. Per al jacobinisme, les llengües que no són llengües d'estats no existeixen.

L'ALTERNATIVA

Des del meu punt de vista, l'alternativa és ben clara. Hem de treballar per aconseguir un estatus digne per a la llengua catalana dins el conjunt de la Unió Europea (l'únic estatus digne, en les condicions actuals, és el de llengua oficial). Com que, en les condicions d'ara, sense la independència de Catalunya, aquest estatus es veu completament impossible, hauríem de treballar per aconseguir una agència europea pel multilingüisme, a fi i efecte de fer que totes les llengües fossin tractades a través d'uns paràmetres d'igualtat. Això permetria de suprimir el concepte de llengua oficial a Europa i

---

Hem de treballar per aconseguir un estatus digne per a la llengua catalana.

---

liquidar la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries (CELROM), que tanmateix no ha servit per a dignificar-les com tocaria.

I, més concretament, per a la llengua catalana, hauríem d'aconseguir una carta europea (o un tractat) que garantís que tots els ciutadans, de Salses a Guardamar i de Fraga a l'Alguer, fossin tractats en peu d'igualtat com a catalanoparlants. Perquè tots els catalans ens trobàssim amb els mateixos drets lingüístics i perquè el català tengués tots els drets lingüístics que avui es reconeixen a les llengües amb estat, a Europa. ✪